

Margarethapolder

BMP project 2010

NATUURBESCHERMINGSVERENIGING
de steltkluut
OOST ZEEUWSCH-VLAANDEREN

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	blz. 2
Algemene Informatie	blz. 3
Weersomstandigheden tijdens de telronden	blz. 4
Gebiedsbeschrijving	blz. 5
Motivatie	blz. 6
Gebiedsgerelateerde informatie	blz. 7
Overzichtkaart van de voorkomende biotopen	blz. 8
Toelichting bij soortenkaarten	blz. 9
Soorten / Territoria kaarten	blz. 10 t/m 53
Samenvatting soorten/territoria 2008/2009/2010	blz. 54 en 55
Extra waarnemingen	blz. 56
Conclusie	blz. 57
Aanbevelingen aan beheerder Staatsbosbeheer	blz. 58
Van de samensteller	blz. 59

Algemene Informatie

Naam gebied : Margarethapolder

Jaargang BMP: **Nr.3 (2010)**

Telmethode: BMP – SOVON

Telperiode: 20-03-2010 t/m 12-06-2010

Aantal telronden: 7

Deelnemers: Bram Vroegindeweyj,
Bert van Broekhoven,
Carlo Emeleer,
Cor Sol.

Foto's : Bram Vroegindeweyj
Bert van Broekhoven
Carlo Emeleer

Auteur: Cor Sol

NATUURBESCHERMINGSVERENIGING
de steltkluut
OOST ZEEUWSCH-VLAANDEREN

Weersgesteldheid tijdens de telronden

1^e ronde 20-03-2010: 07.00 - 09.15 uur, Bewolkt, regen 13°C, Wind ZW 3-4.

2^e ronde 03-04-2010: 07.30 - 10.00 uur, Lichtbewolkt, 5->8°C , Wind ZW 2-4.

3^e ronde 17-04-2010: 07.00 - 10.00 uur, Nevel->Helder, 2->12 °C, Windstil.

4^e ronde 01-05-2010: 06.30 - 08.50 uur, Helder, 9 °C, Wind ZZW 3-4.

5^e ronde 15-05-2010: 06.10 - 08.50 uur, Helder, 4->11°C, Windstil.

6^e ronde 29-05-2010: 06.00 - 08.50 uur, Helder, 10->16°C, Windstil -> Z 2-3.

7^e ronde 12-06-2010: 05.45 - 09.15 uur, Helder, 9->14°C, Windstil.

Gebiedsbeschrijving

Het Natuurgebied Margarethapolder is nog zeer jong, het is ontwikkeld in 2006.

De Margarethapolder is bedijkt in 1742. Daarbij werden verschillende kreken ingedamd. Na de inpoldering is de polder nog meerdere malen onder water komen te staan. De Fransen hadden hier in 1807 nog een geschutsbatterij om de controle te hebben over de scheepvaart over “de Honte” (Westerschelde).

Napoleon had hier ook een marinehaven gepland, maar dat is er nooit van gekomen.

De drinkwaterputten die men daar toen voor heeft aangelegd zijn nog steeds, ook in het huidige natuurgebied, aanwezig.

De laatste inundatie van de polder vond plaats tijdens de stormvloed in januari 1808 en was eigenlijk een gevolg van een menselijke fout doordat een sluisje in een scheidingsdijk open was blijven staan.

Rond 1970, bij de grootschalige dijkverzwaring en ruilverkaveling is de inlaagdijk grotendeels afgegraven en werden delen van de Margarethapolder opgehoogd, waarbij sommige kreken werden uitgebaggerd en anderen werden gedempt.

In het kader van het Natuurcompensatieprogramma Westerschelde is van de polder 80 ha aangewezen om ingericht te worden als Natuurontwikkelingsgebied.

In de loop van 2006 zijn de werkzaamheden, zoals afgraven bovenlaag, verwijderen van bomen, uitgraven en vergroten van kreken, volledig afgerond en is het beheer van het gebied overgedragen aan Staatsbosbeheer.

Het is de bedoeling dat in delen van het gebied runderen worden ingezet voor extensieve begrazing.

Het gebied bestaat uit grote en kleine (brak)waterpartijen, Waterriet en biezten, Bloemrijk rietland en biezten en Grote-zeggemoeras, Glanshaverhooiland, Kamgrasweide evenals Bloemrijk weidevogelgrasland, Kamgras en Kattedoorn.

Het gebied ligt direct ten oosten van Terneuzen (richting Griete), vlak achter de Westerscheldedijk en is daardoor eenvoudig te vinden.

→ Zie ook www.deltabirding.nl (→Oost Zeeuws Vlaanderen → Margarethapolder)

Motivatie

De medewerkers aan dit BMP project tellen in diverse gebieden binnen Zeeuws Vlaanderen. De Margarethapolder is o.a. een onderdeel van een telgebied van enkelen van hen en was zodoende al vanaf het begin van het omvormen van de landbouwpolder tot natuurgebied een bijzonder interessant object dat met belangstelling werd gevolgd. En niet alleen door hen maar door meerdere leden van de Vogelwerkgroep van Natuurbescherming vereniging De Steltkluut (www.steltkluut.nl).

Er werd dus veel over gepraat en de verwachtingen waren hooggespannen.

Toen het gebied was overgedragen aan Staatsbosbeheer werden wij er al snel door SBB bij betrokken .

Dat zo'n nieuw natuurgebied regelmatig geïnteriseerd moest worden was iedereen het over eens.

Wat is echter de beste methode om zo'n zich ontwikkelend nieuw natuurgebied te inventariseren.

Al snel kwamen we tot de conclusie dat als je eveneens de ontwikkeling van de vogelstand op de voet wilt volgen, de beste methode is het uitvoeren van een jaarlijks BMP project.

Dit is alweer het **derde** BMP rapport over dit gebied en wij hopen dat u het met belangstelling zult lezen.

Uw eventuele op- en of aanmerkingen zullen wij ter harte nemen en zo mogelijk in de rapporten van de komende jaren verwerken.

Gebiedsgerelateerde informatie

Het gebied grenst aan de Westerschelde zeedijk en wordt daarom door veel vogels gebruikt als hoogwater vluchtplaats.

In het gebied worden door Staatsbosbeheer excursies gehouden.

SBB heeft alle medewerking verleent om het Monitoring Project mogelijk te maken.

Bovenop de zeedijk bij het gebied staat een vogeltrek telpost, zie www.trektellen.nl waar men een goed overzicht heeft over het gebied (+ het buitendijkse Westerschelde gebied).

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Overzichtskaart van de voorkomende biotopen

--- = Afzetting (paaltjes/prikkeldraad)

A = Ruige grassen (zie gebiedsbeschrijving)

B = Plas-dras gebied met ruige grassen en
ondiepe waterpartijen (afhankelijk van
jaargetijde).

C = Ingezaaid (weiland) gras

D = (voorlopig nog) landbouwgrond.

Blauw = Dieper water
(oude en nieuwe krekens)

Geel = Riet

ooo = Boompjes (meest Wilg)

ooo = Bomen (meest Populier)

Toelichting bij soorten kaarten

De stippen op de soorten kaarten representeren een territorium.

De territoria zijn aan het eind van de waarneming periode bepaald volgens de SOVON normen, m.b.v. :

- Uitsluitende waarnemingen
- Fusie afstanden
- Aantal normbezoeken
- Vereiste waarnemingen:
 - In gehele periode
 - In periode tussen de datumgrenzen

De soortenkaarten zijn opgenomen in de volgorde zoals deze in de meeste vogelgidsen worden gebruikt.

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Dodaars (DD)

2 Territoria

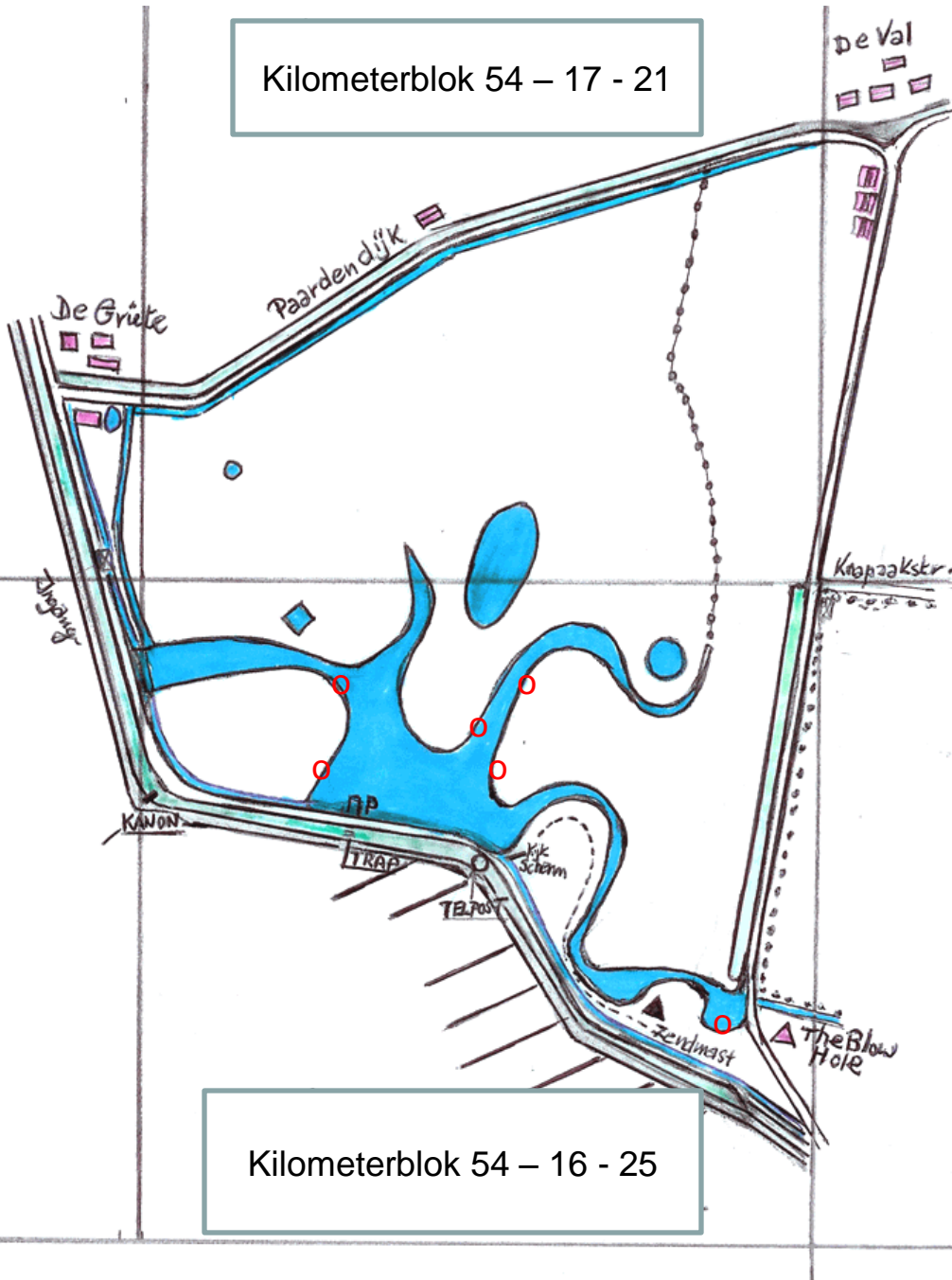
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Fuut (Fu)

6 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Grauwe Gans (GGa)

17 Territoria

Grauwe Ganzen met 2 juvenielen

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Canadese Gans (Cga)

3 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

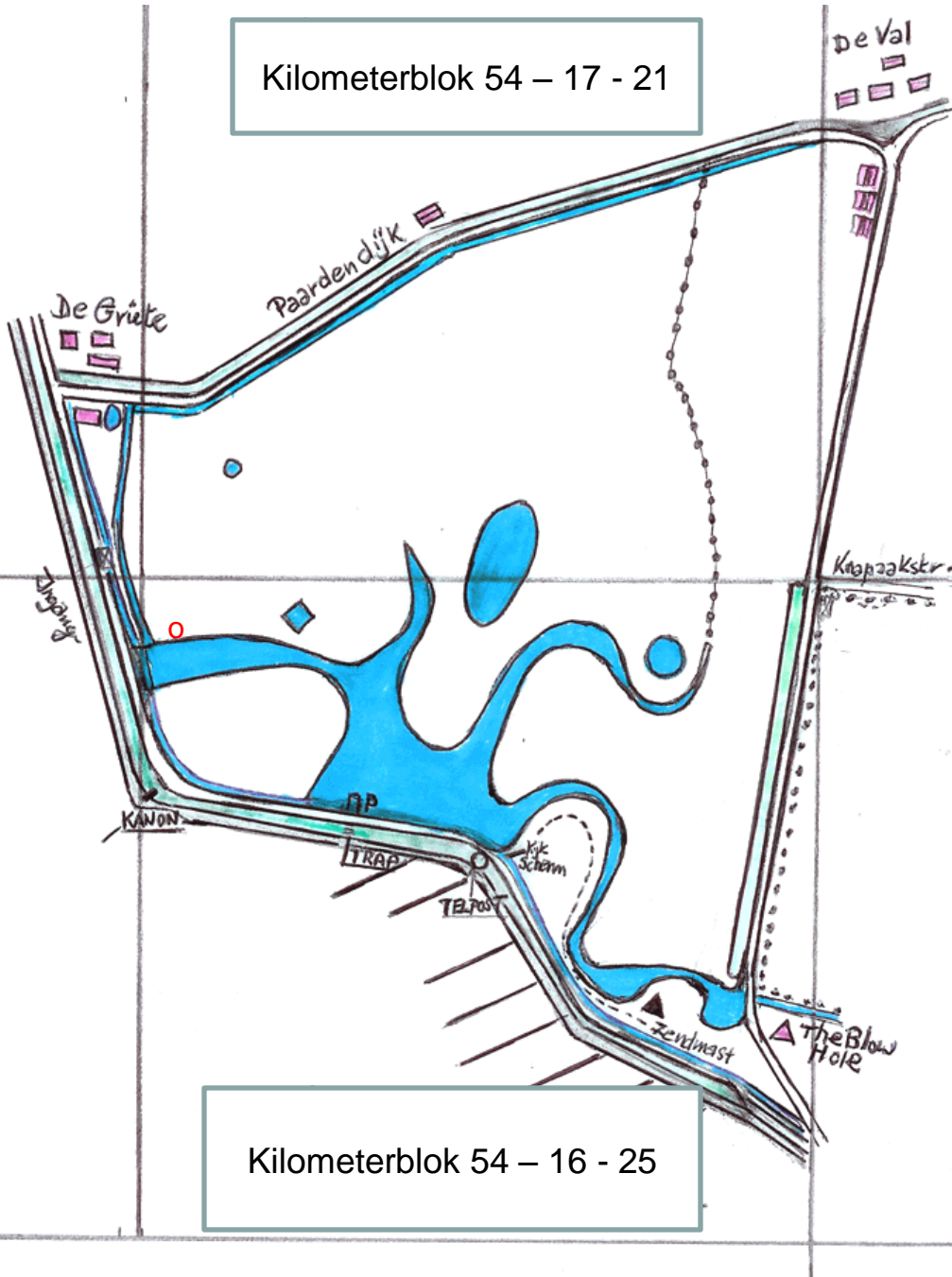

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Soepgans (SoeG)

1 Territorium

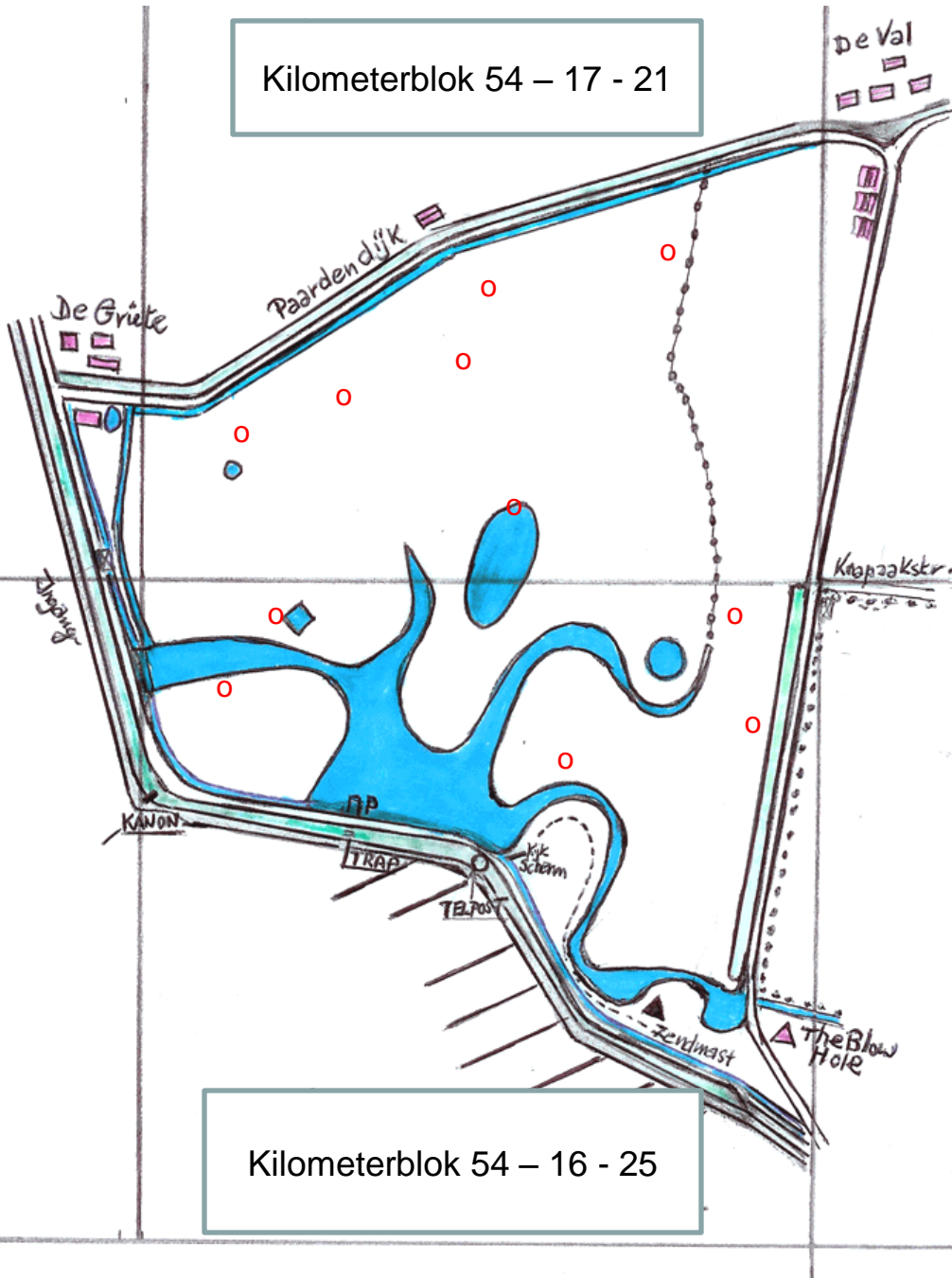

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Bergeend (BE)

11 Territoria

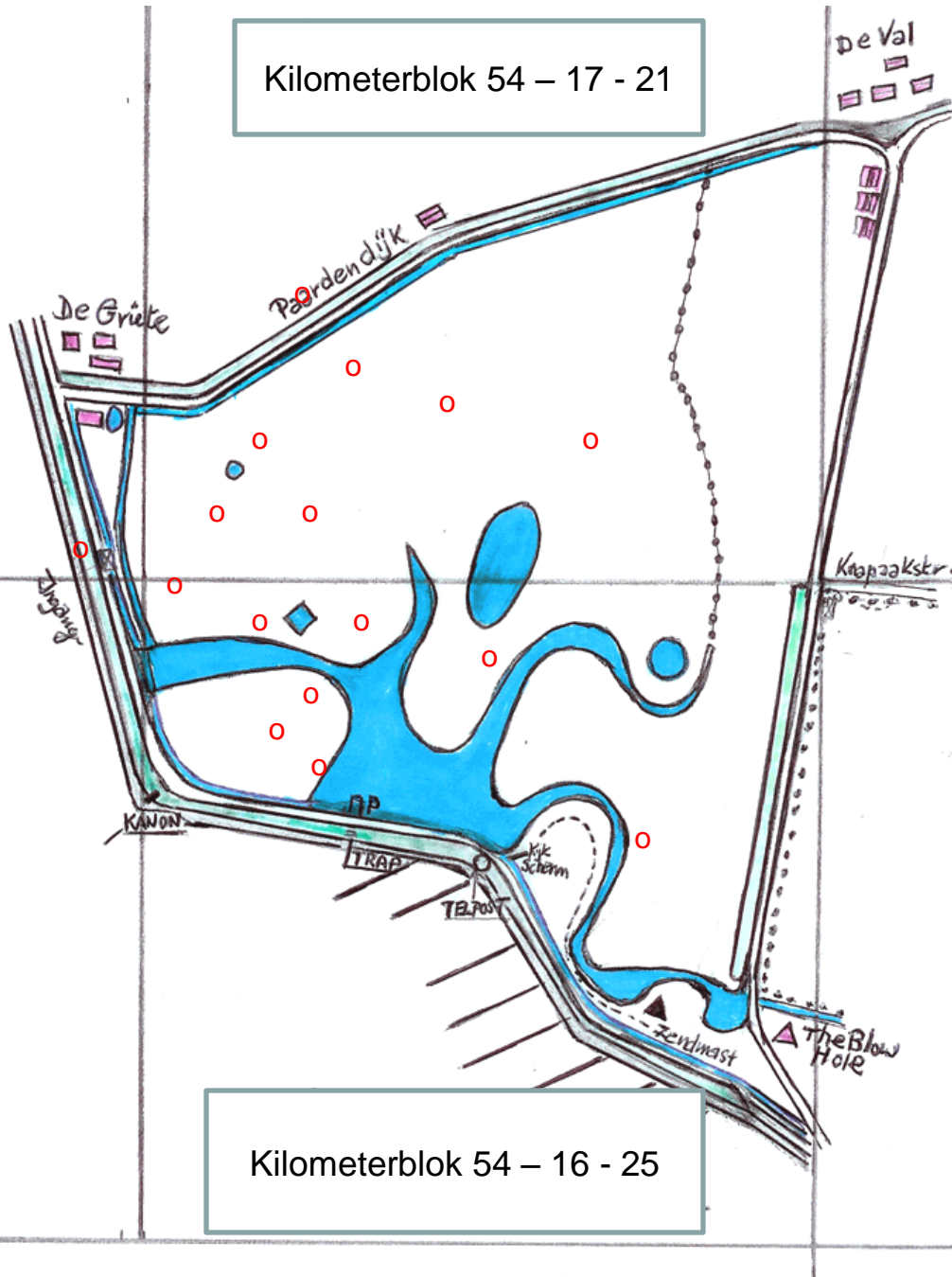

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

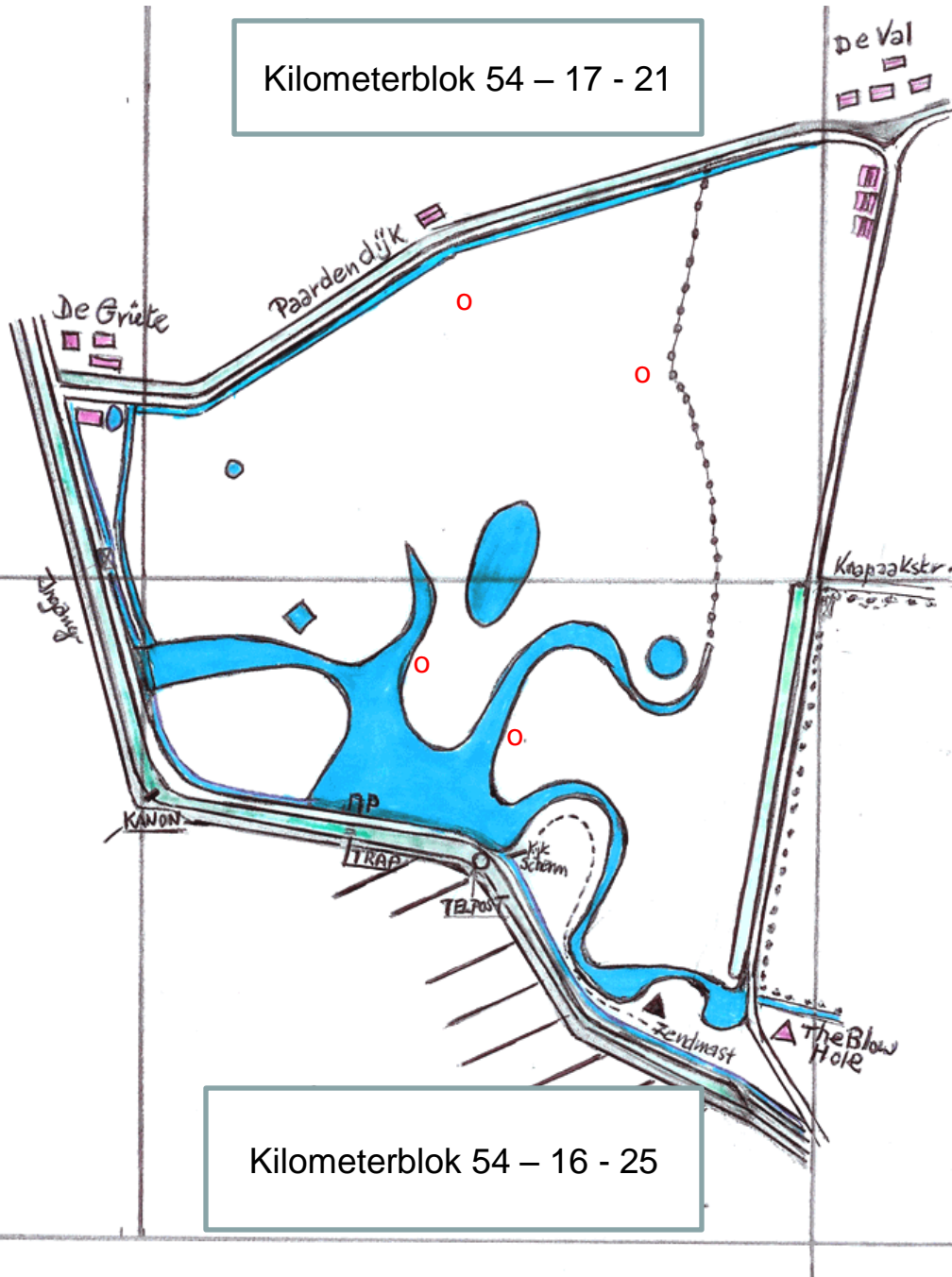
Wilde Eend (WE)

15 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Slobeend (SE)
Rode Lijst

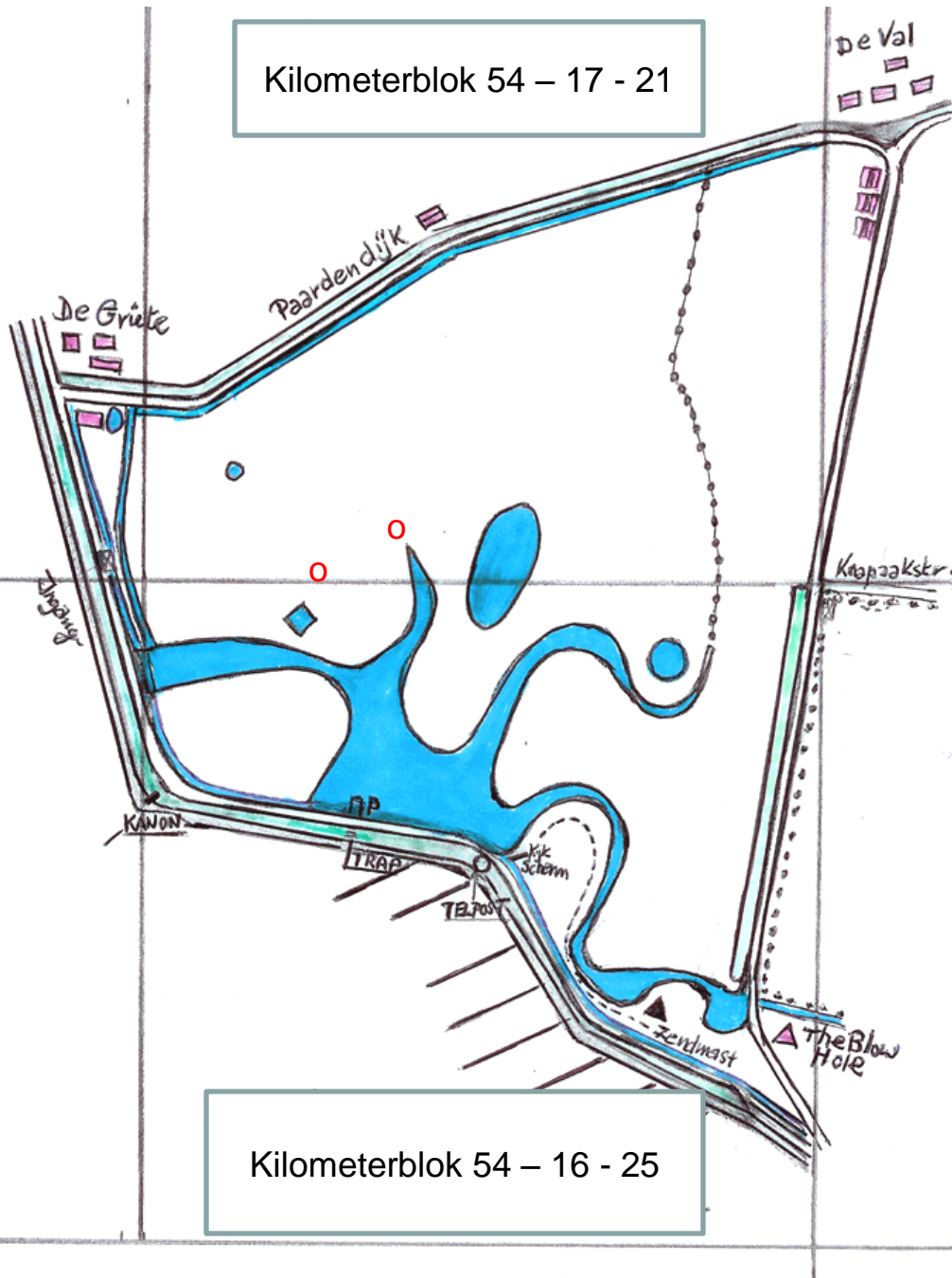
4 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Wintertaling (WT)
Rode Lijst

2 Territoria

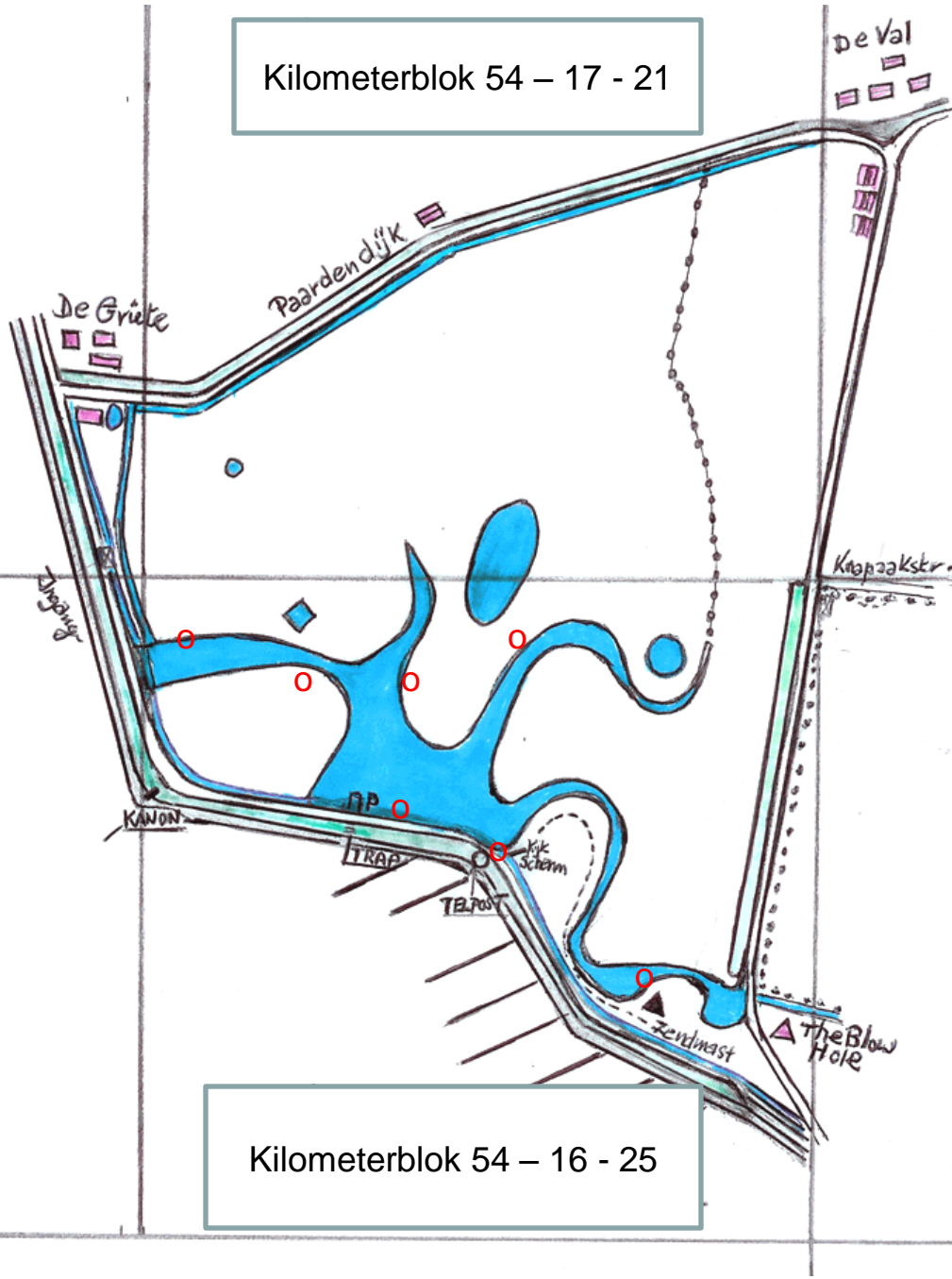
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Kuifeend (KE)

7 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Bruine Kiekendief (BrK)

2 Territoria

Echter beide gevonden nesten mislukt

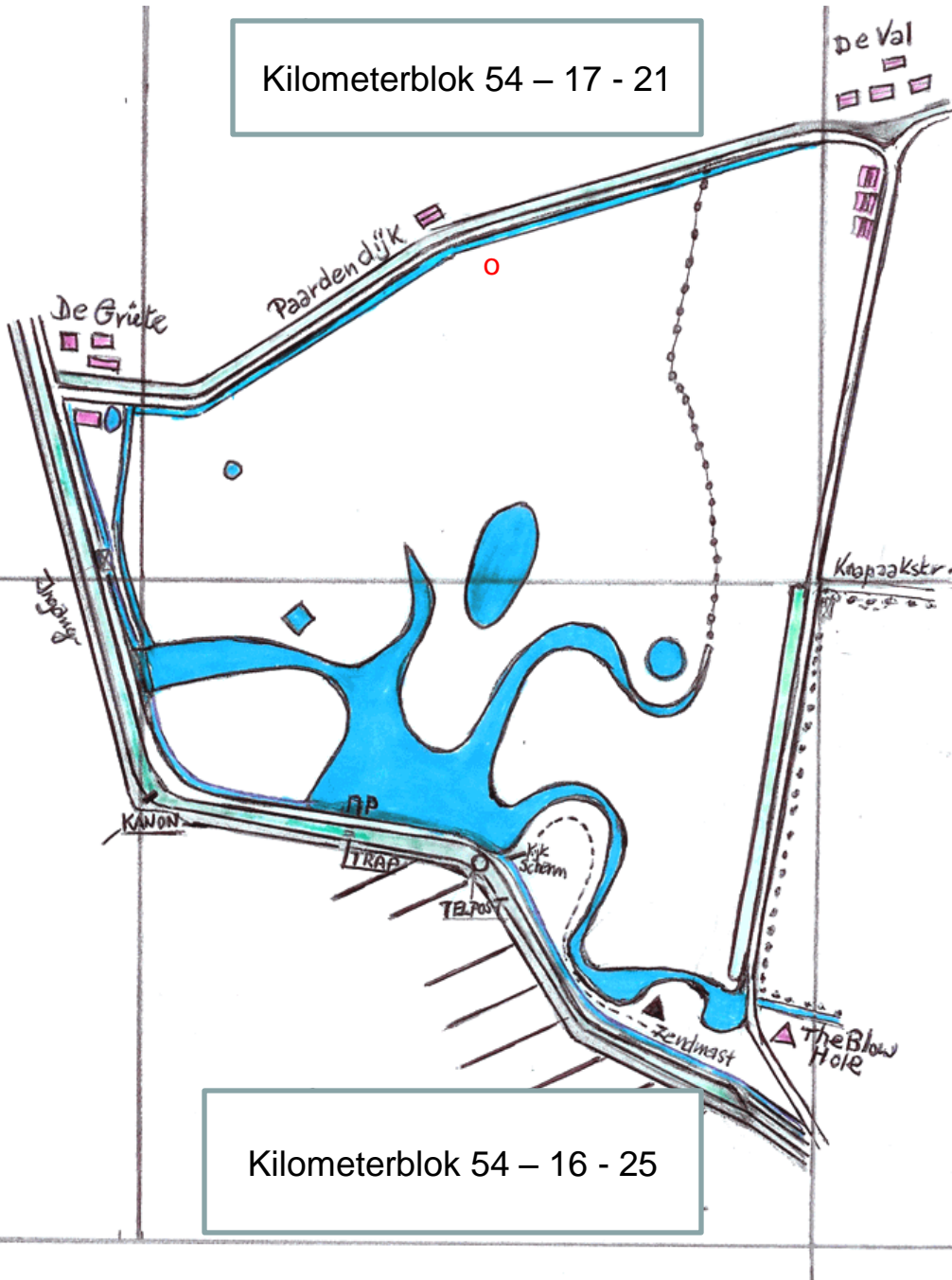
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Patrijs (Pa)
Rode Lijst

1 Territorium

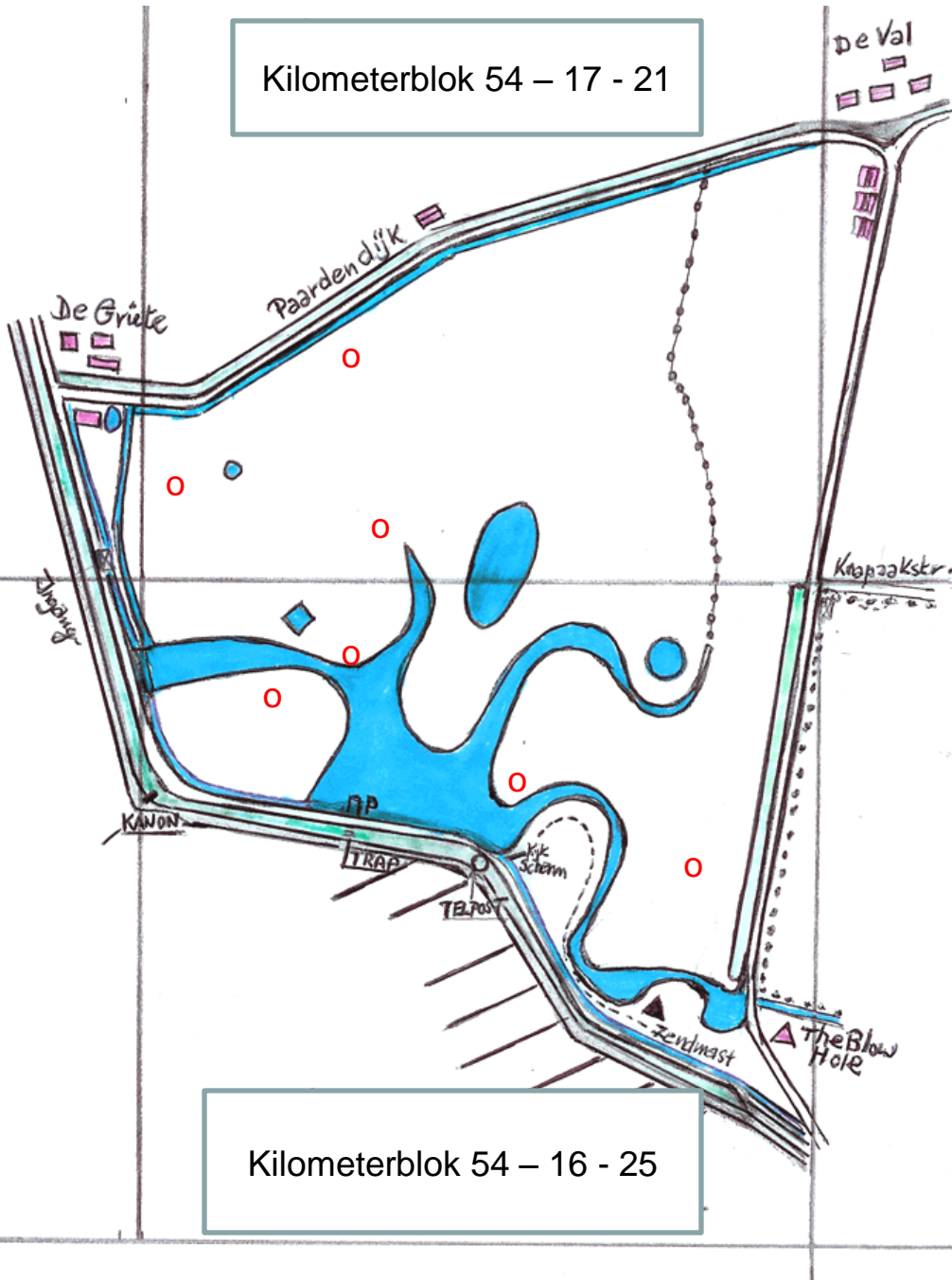
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Fazant (Fa)

7 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Waterral (WR)

1 Territorium

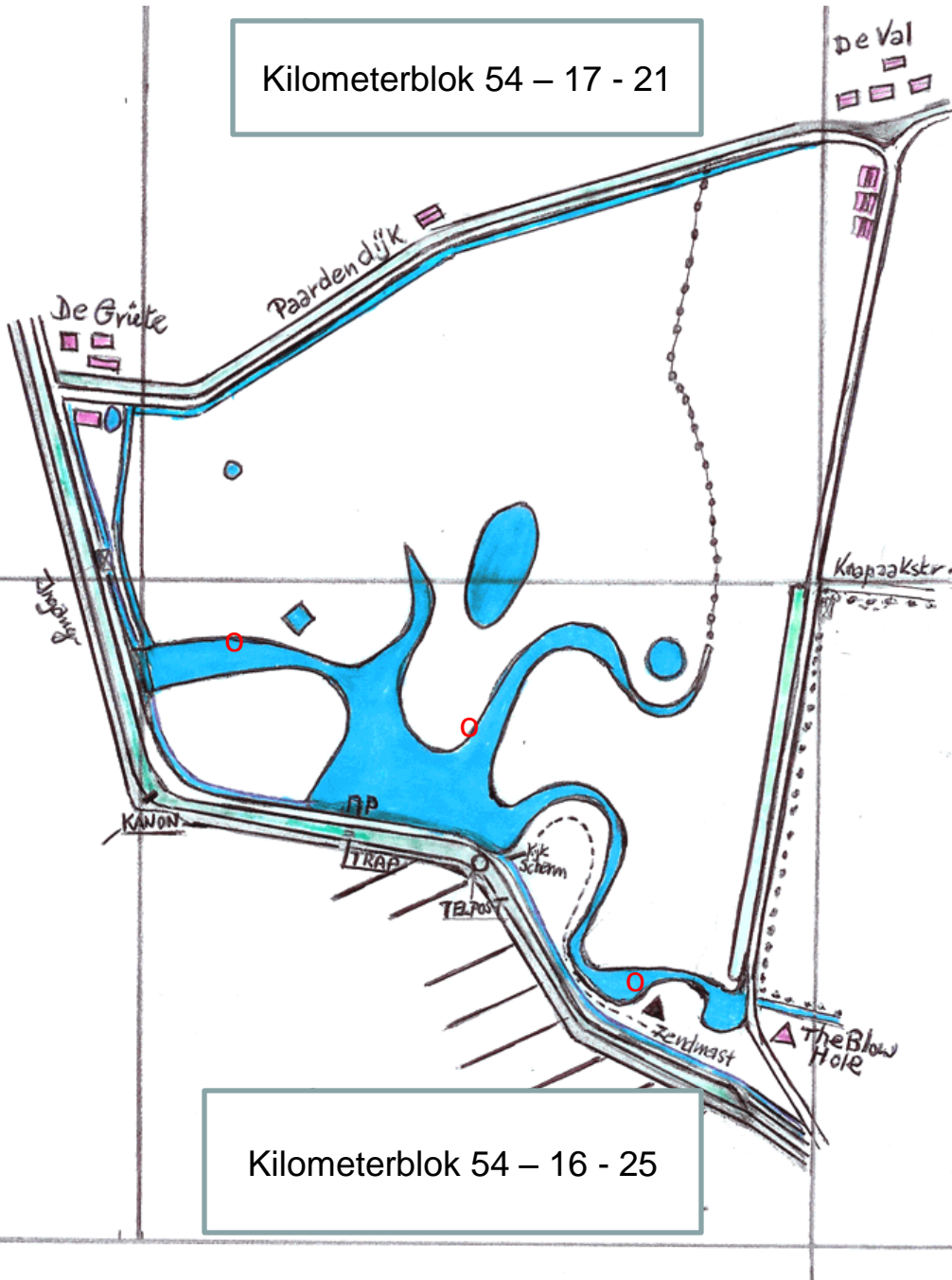
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Waterhoen (WH)

3 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Meerkoet (MK)

6 Territoria

De Griete

Paardendijk

Digging

Kraapakster

KANON

TRAP

TELPOST

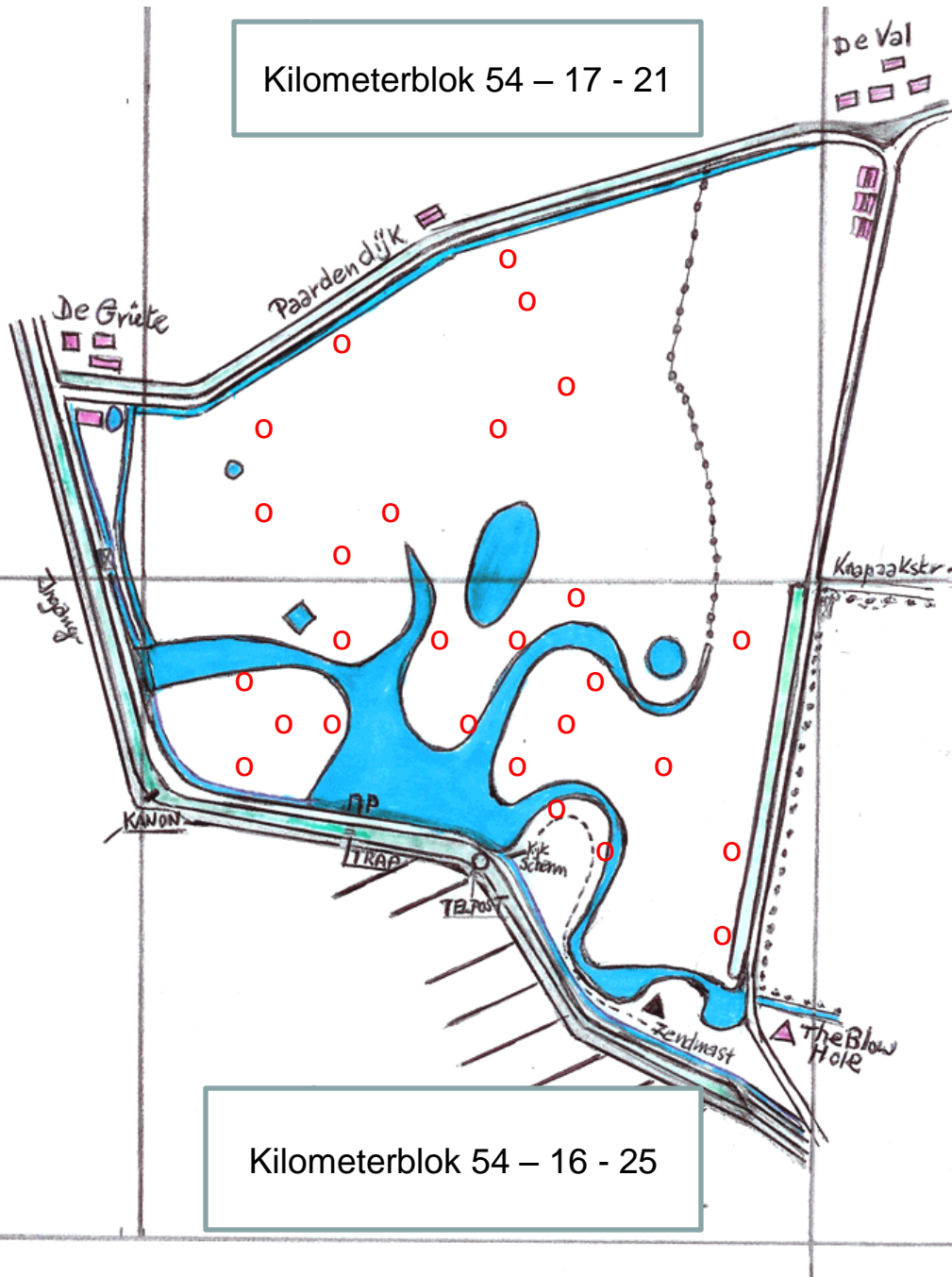
Kijk
Schaam

Zandmast

The Blow
Hole

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Scholekster (Sc)

27 Territoria

Nest van Scholekster

Kilometerblok 54 – 17 - 21

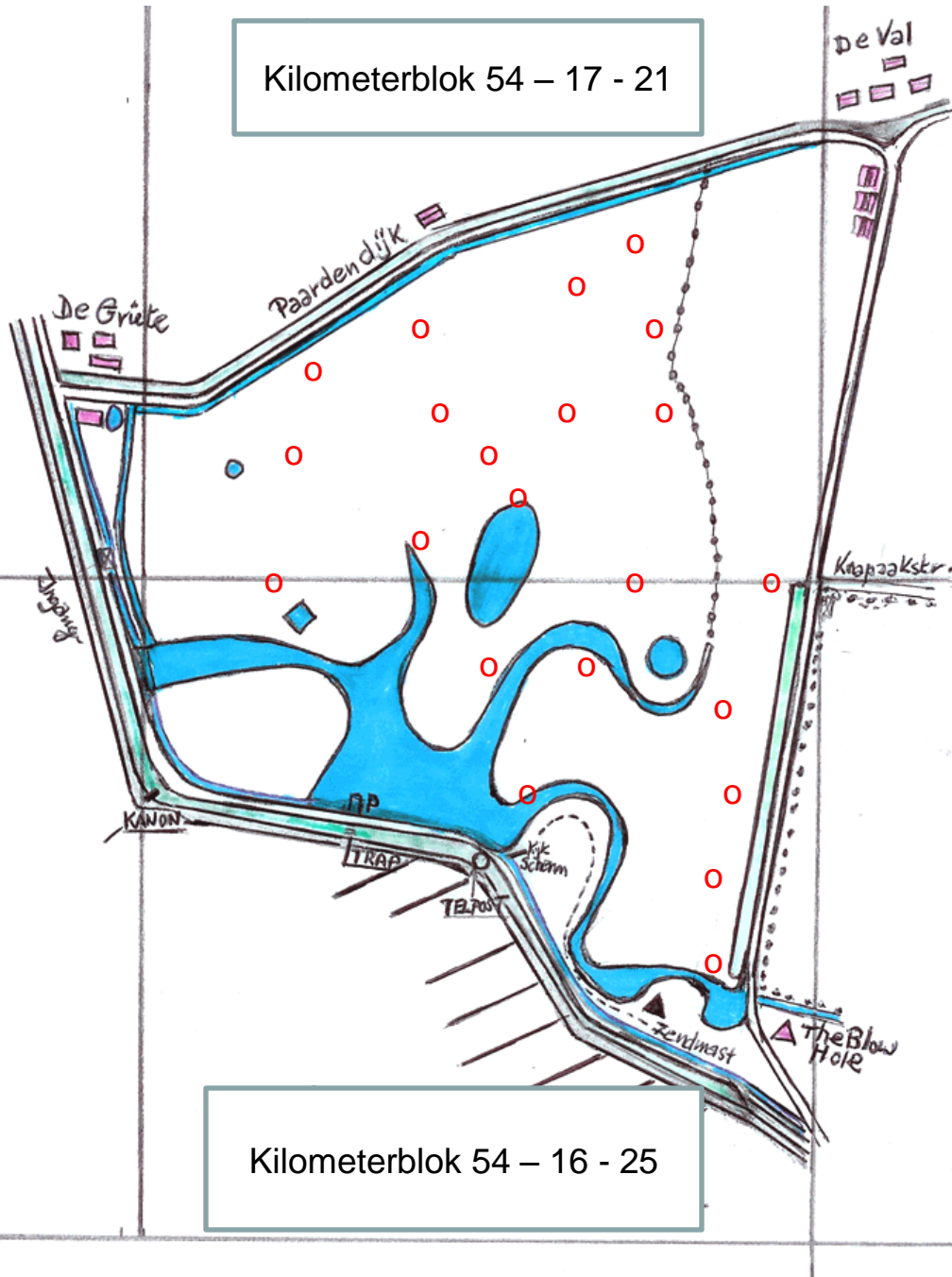
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kluut (KL)

5 Territoria

Kilometerblok 54 – 17 - 21

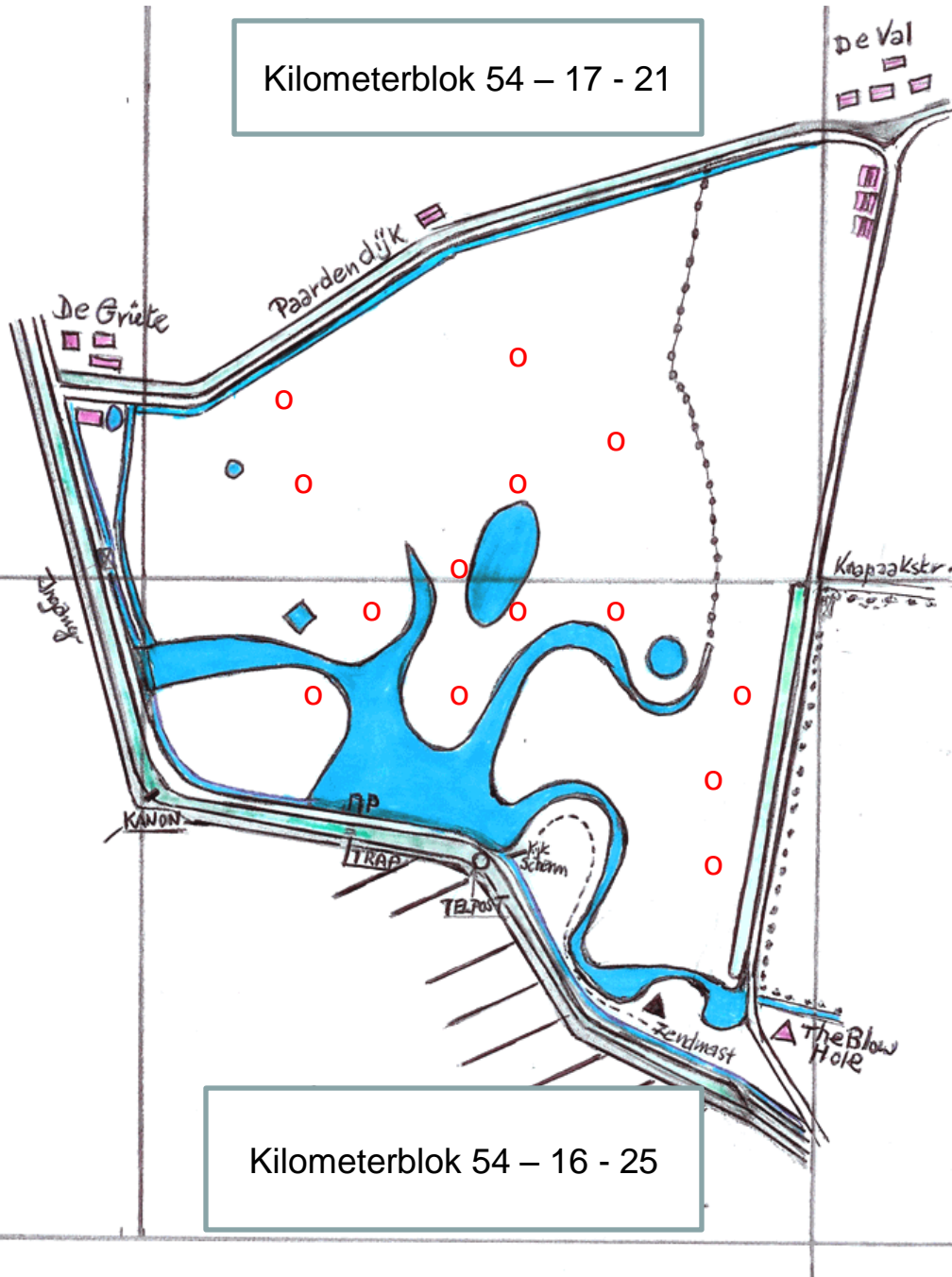
Kievit (Ki)

22 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

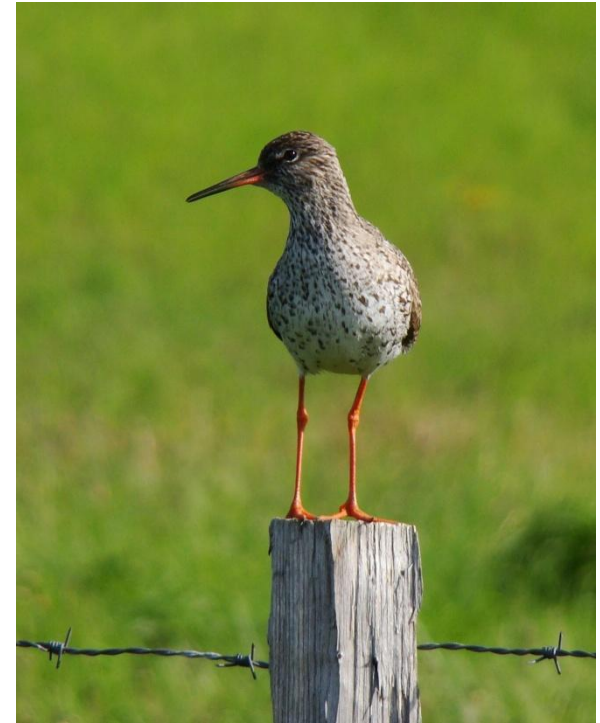
Kilometerblok 54 – 17 - 21

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Tureluur (Tu)
Rode Lijst

14 Territoria

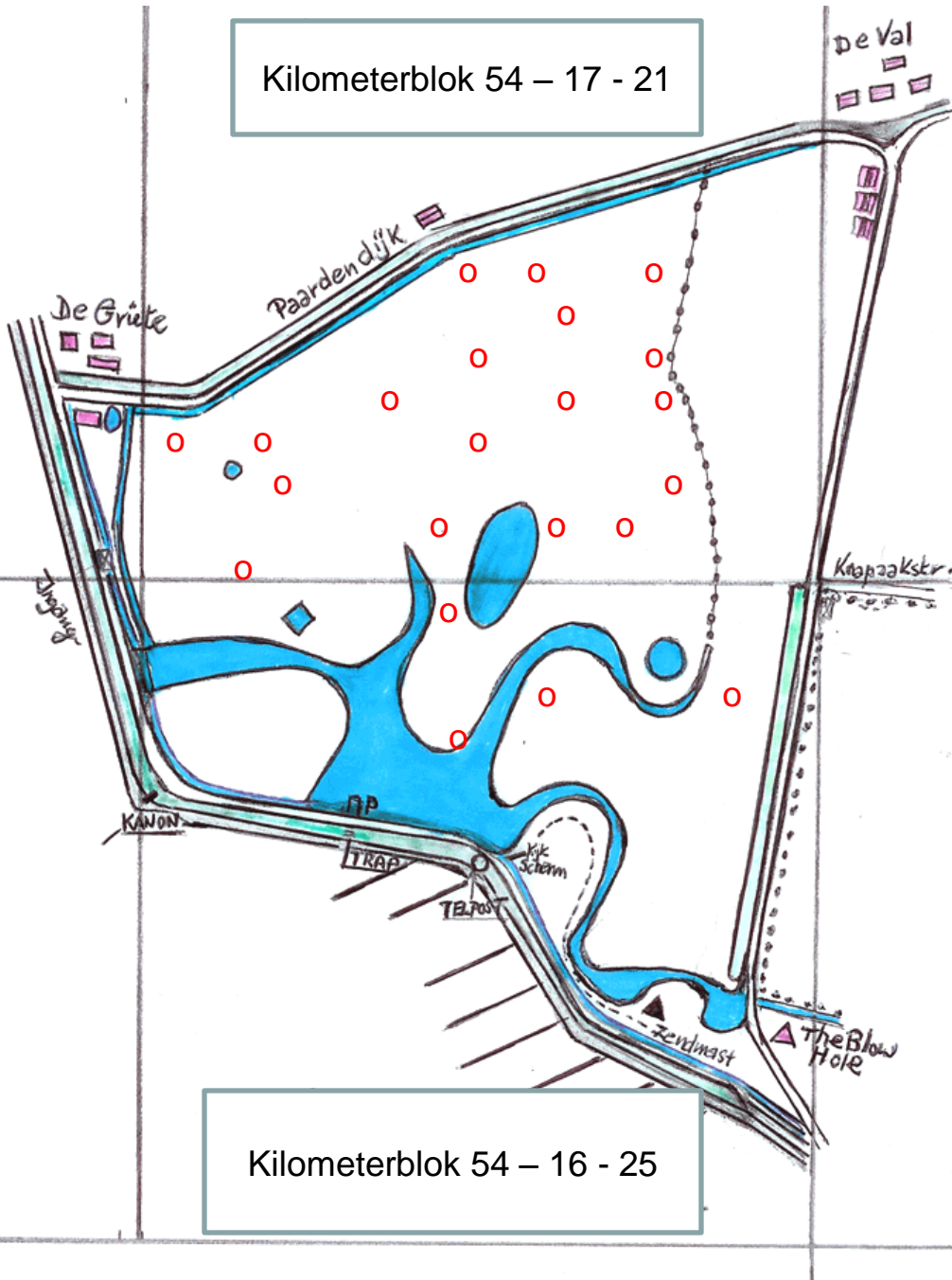

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Grutto (Gr)
Rode Lijst

22 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Houtduif (HD)

4 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Kilometerblok 54 – 16 - 25

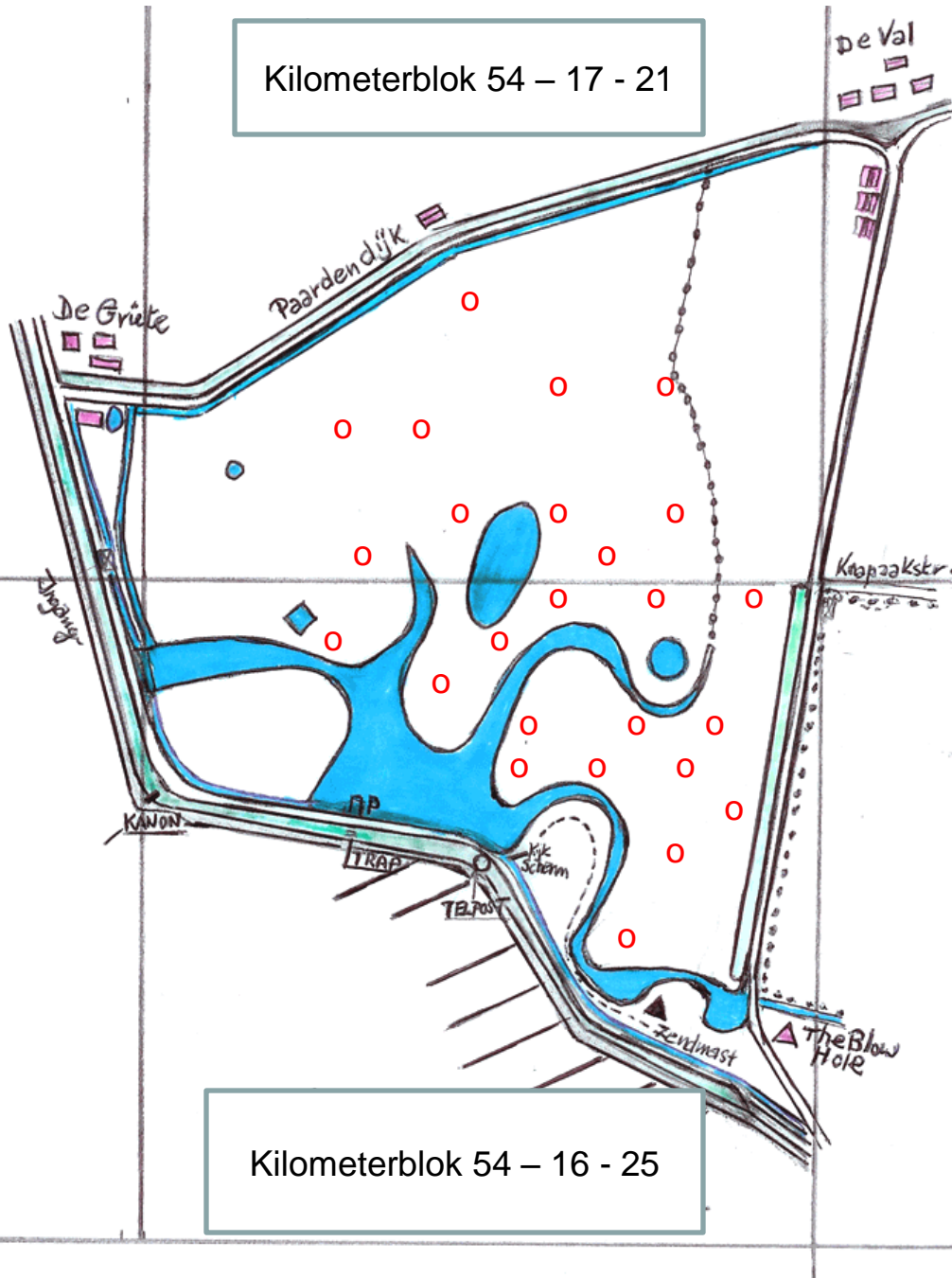
Koekoek (Koe)
Rode Lijst

1 Territorium

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Veldleeuwerik (VL)
Rode Lijst

25 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Graspieper (GP)
Rode Lijst

5 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

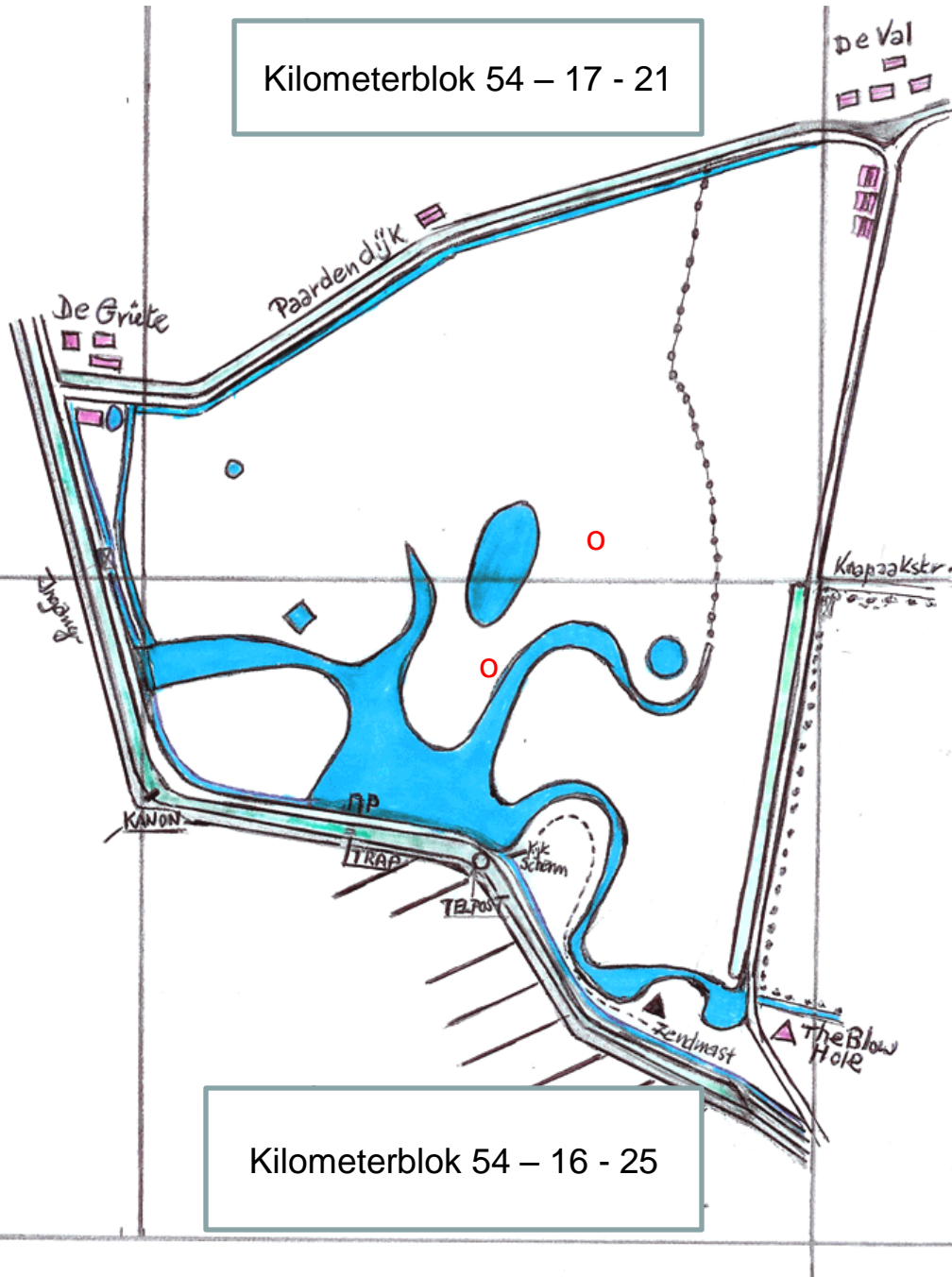
Witte Kwikstaart (WKw)

2 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Gele Kwikstaart (GKw)
Rode Lijst

2 Territoria

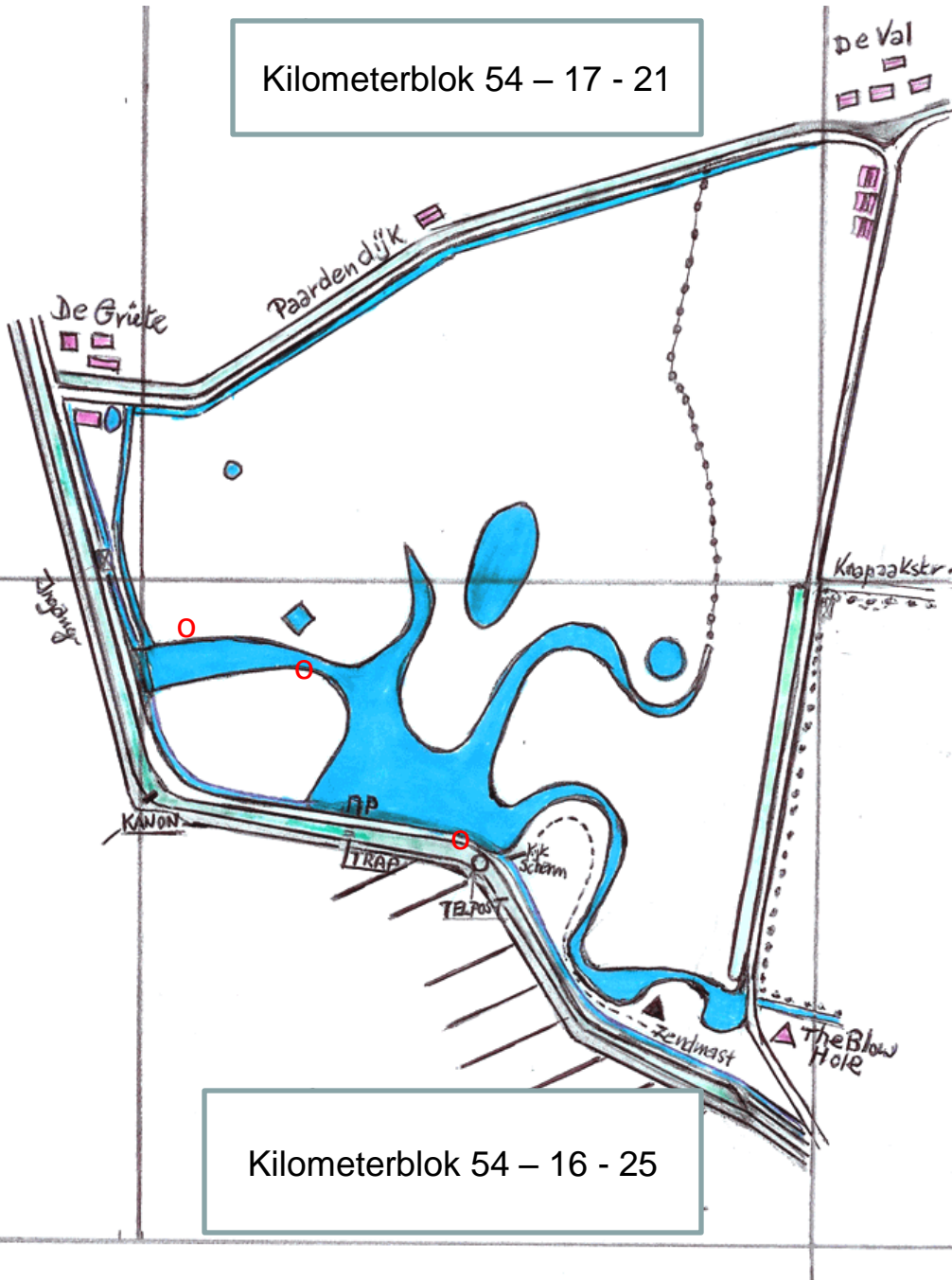
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Winterkoning (W)

3 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Blauwborst (BB)

4 Territoria

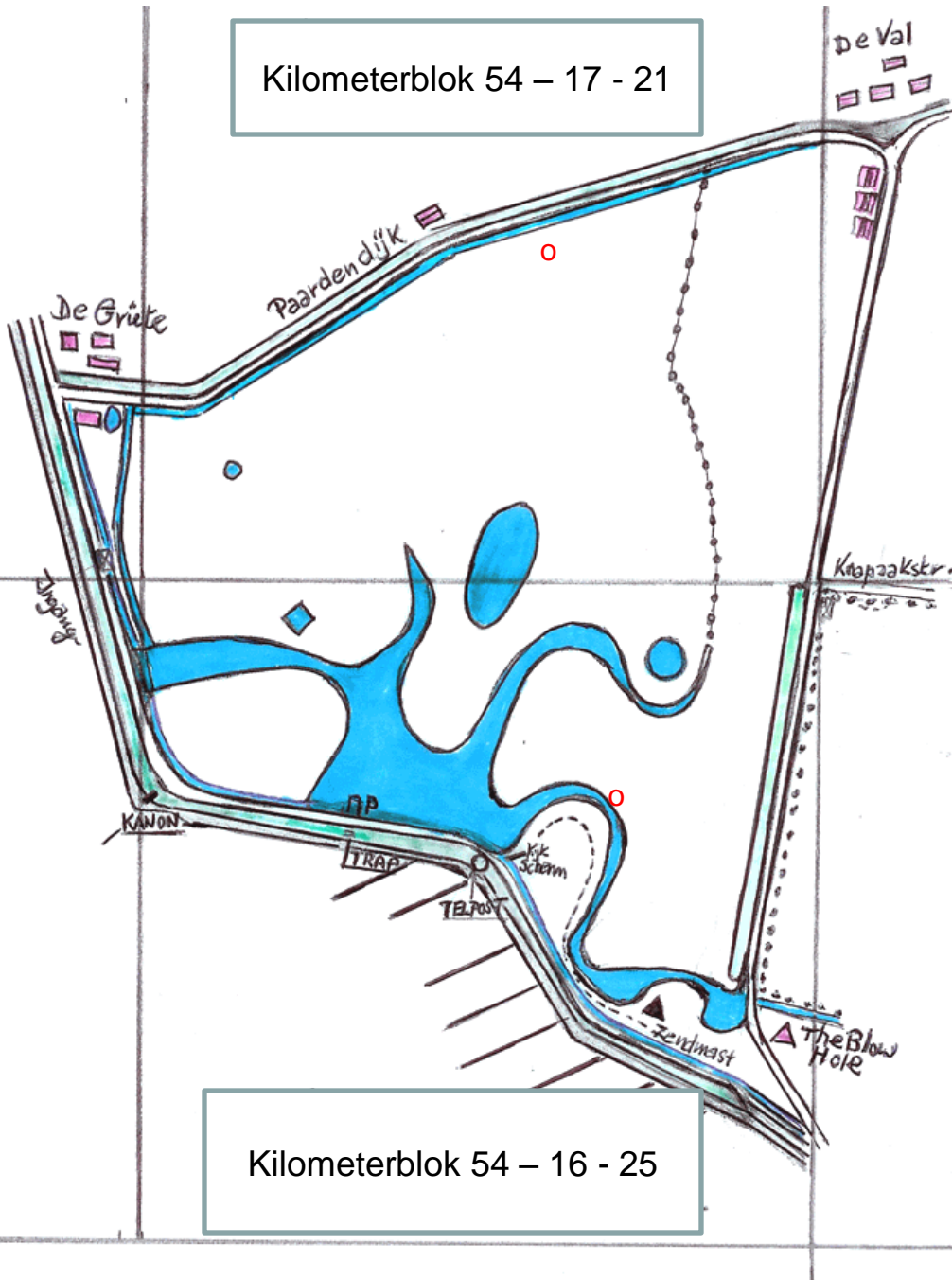

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Roodborsttapuit (Rta)

2 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Tapuit (Ta)
Rode lijst

1 Territorium

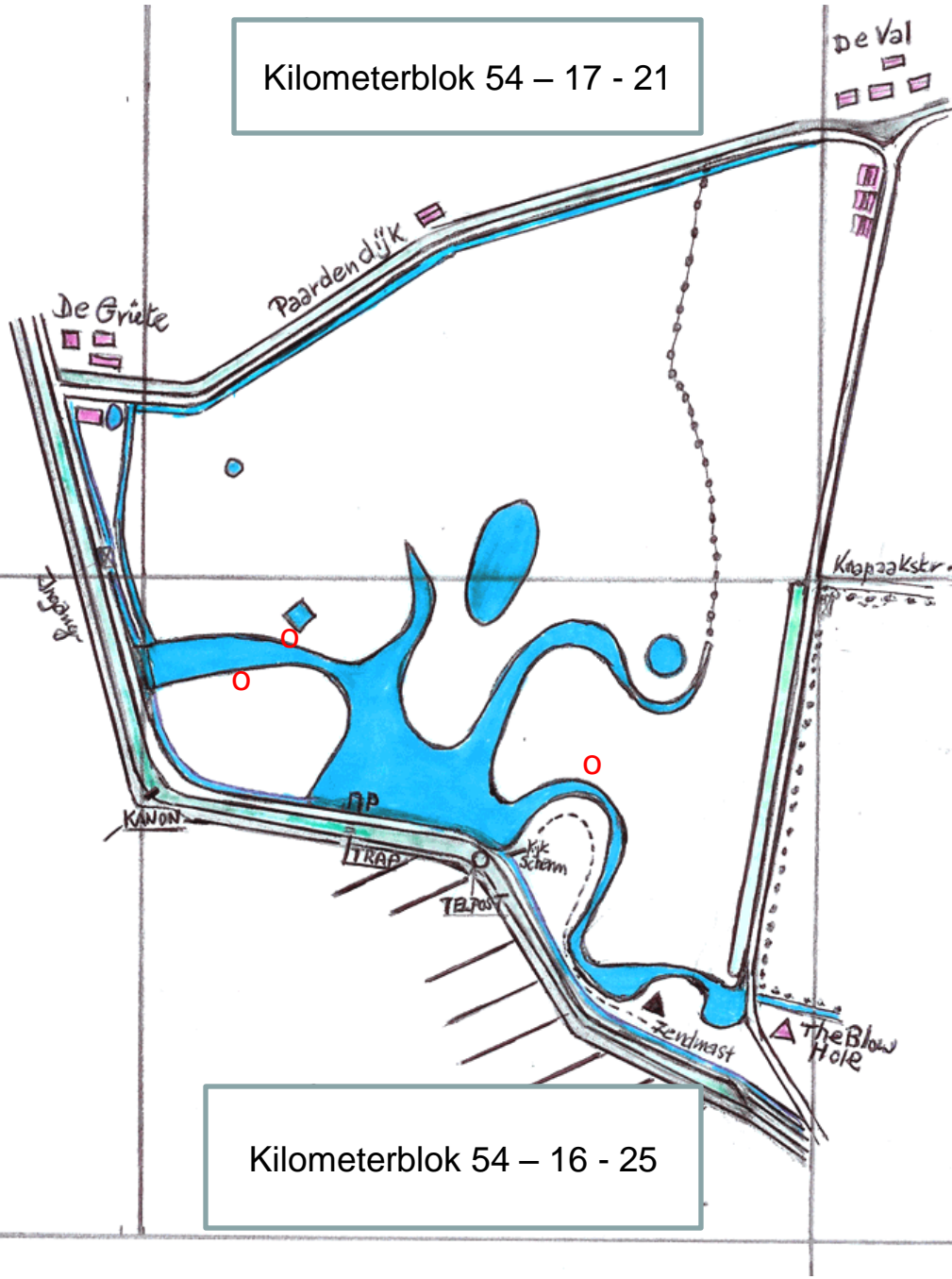
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Merel (M)

3 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Grasmus (GM)

4 Territoria

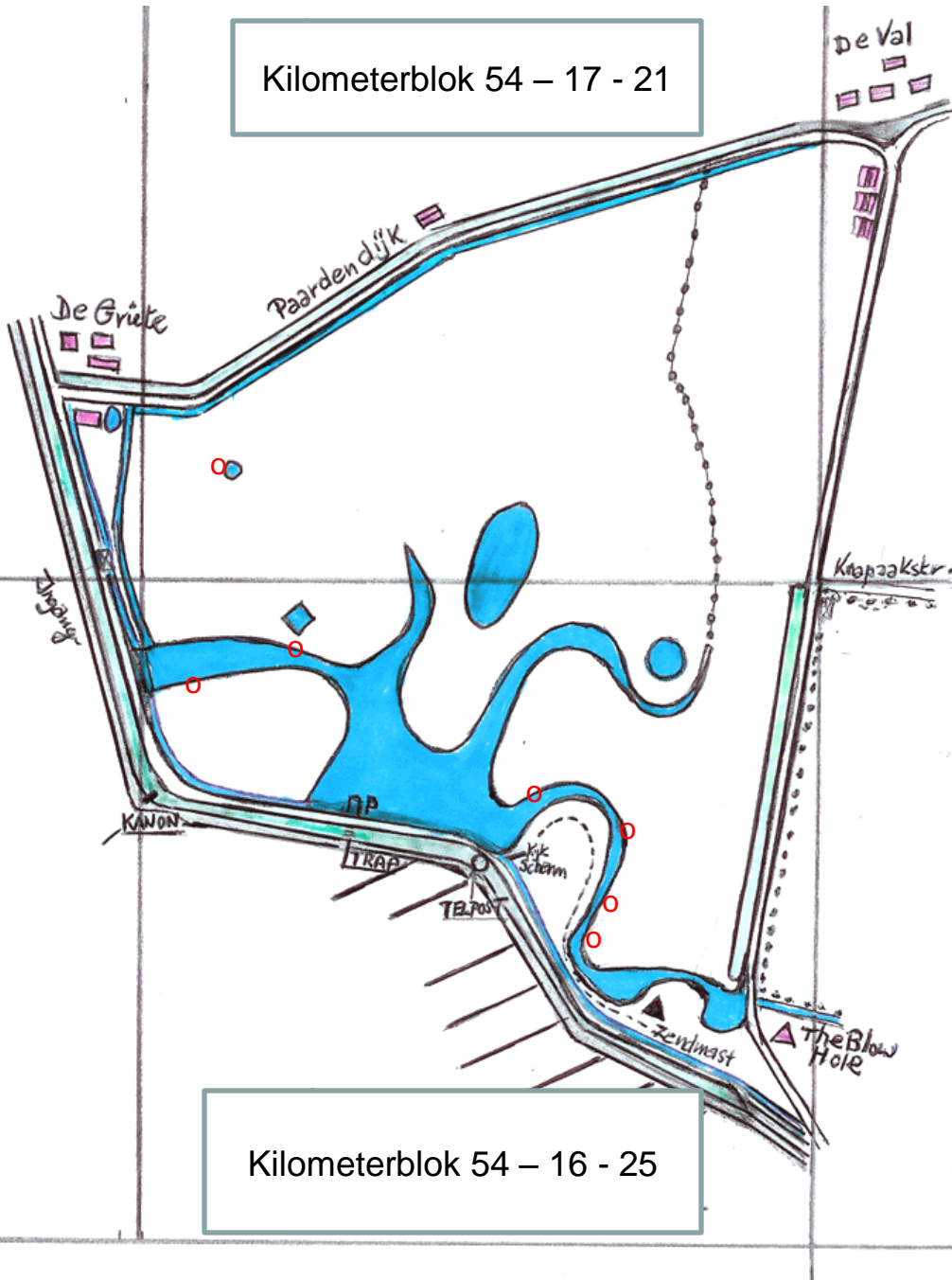
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Rietzanger (RZ)

7 Territoria

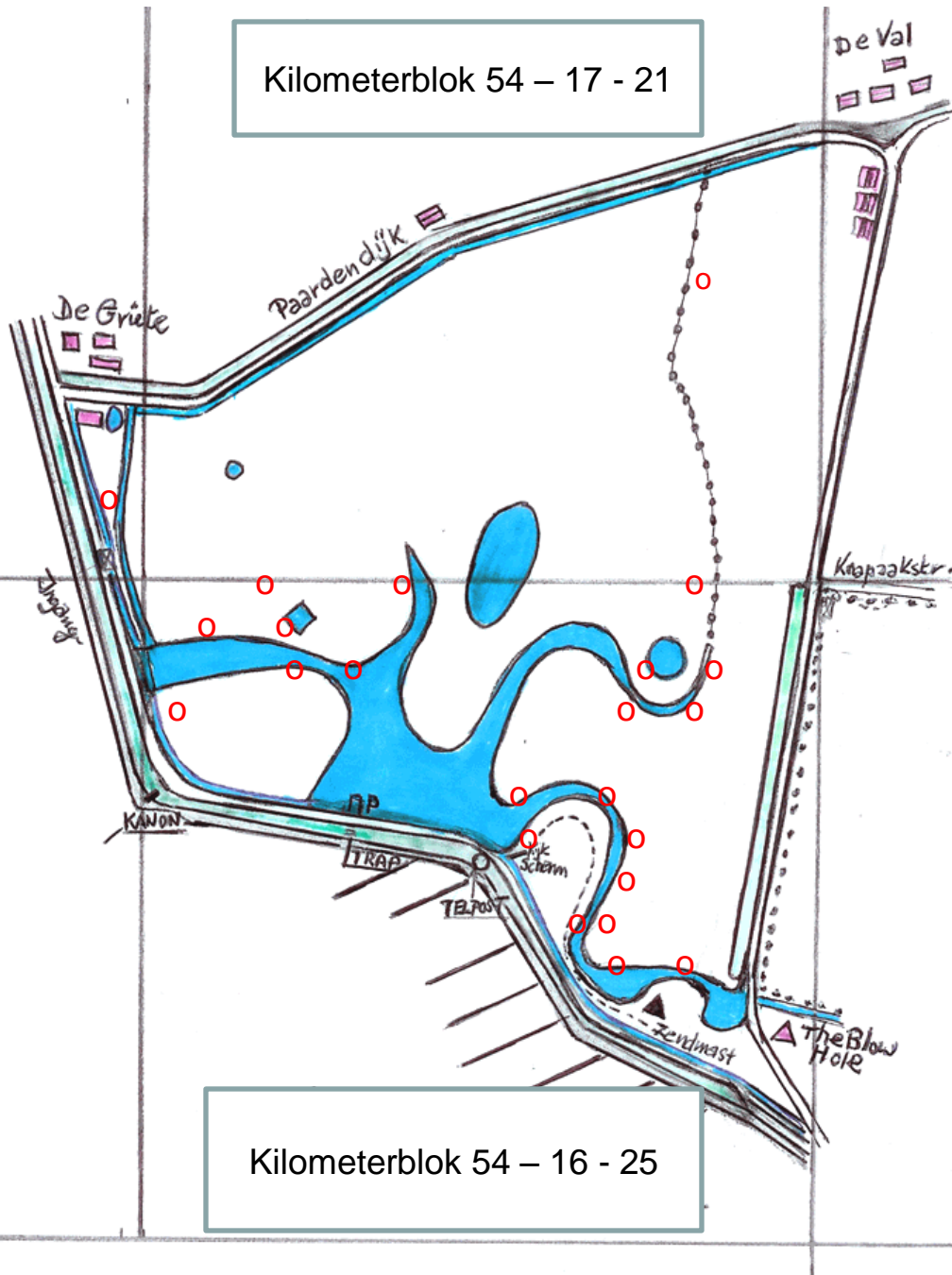

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Kleine Karekiet (KK)

23 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Bosrietzanger (B)

2 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Grote Karekiet (GK)
Rode lijst

1 Territorium

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Tjiftjaf (Tj)

1 Territorium

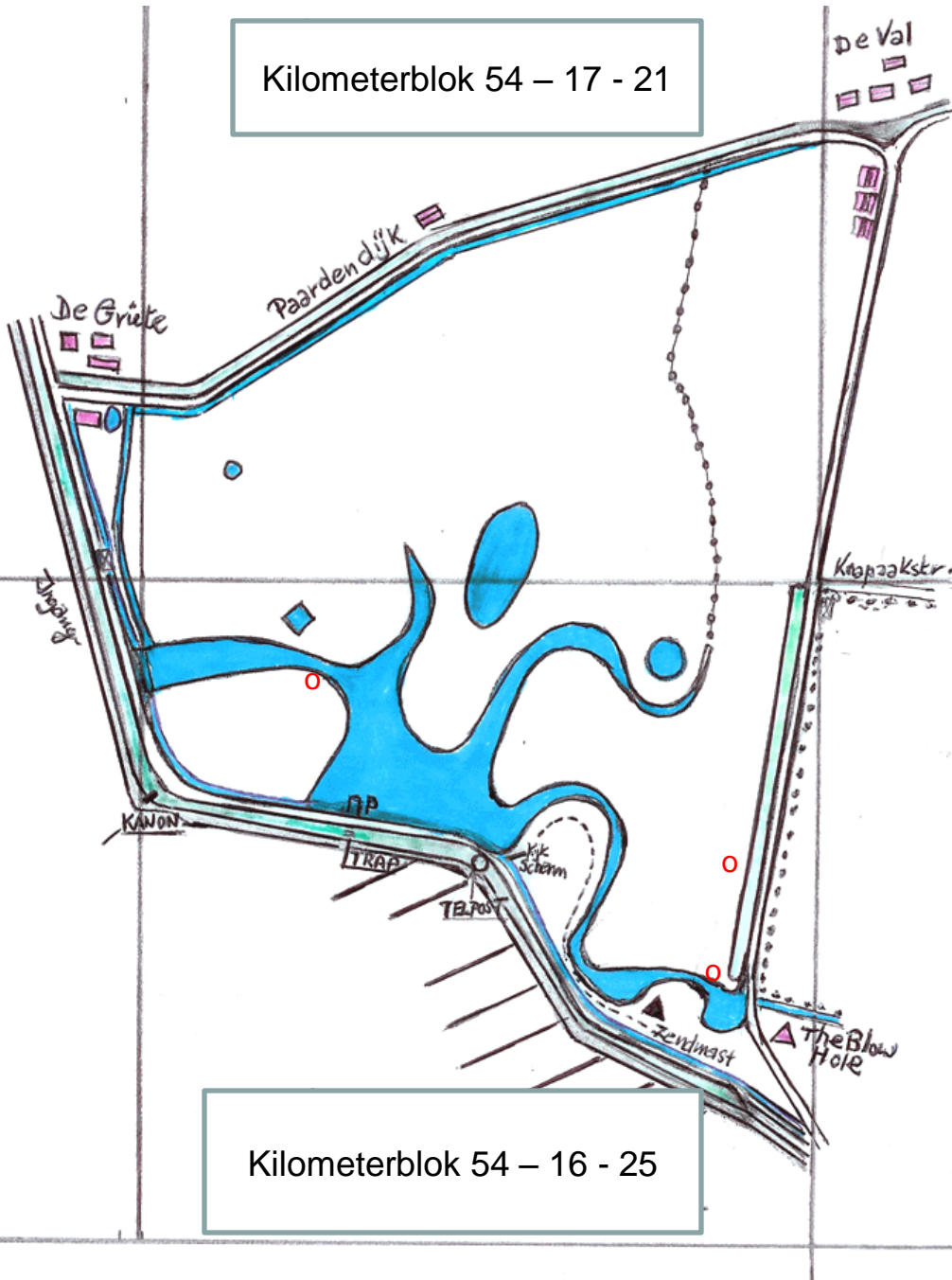
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Zwarte Kraai (ZKr)

3 Territoria

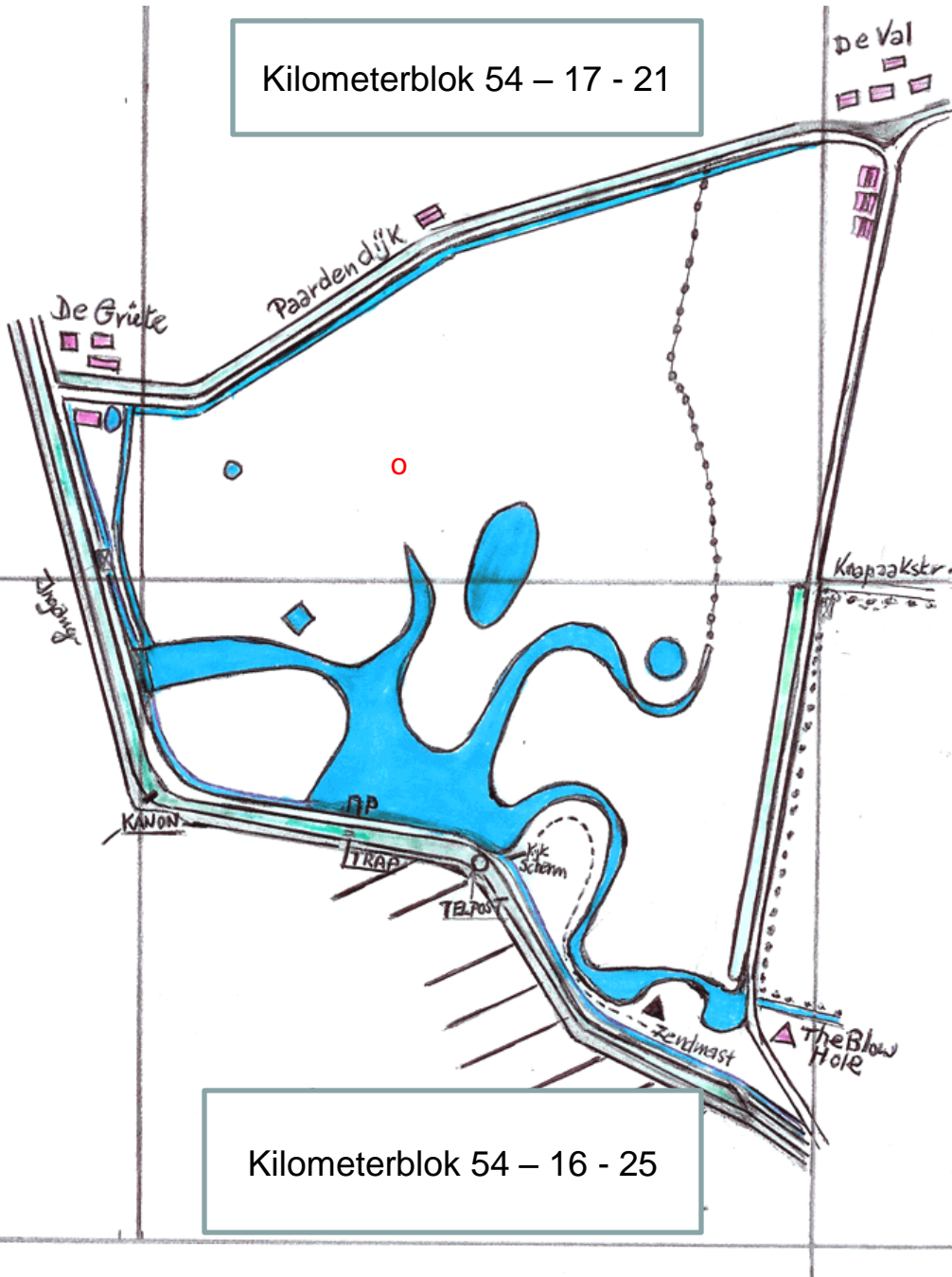
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Kneu (Kn)
Rode Lijst

1 Territorium

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Putter (Pu)

1 Territorium

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

Groenling (G)

1 Territorium

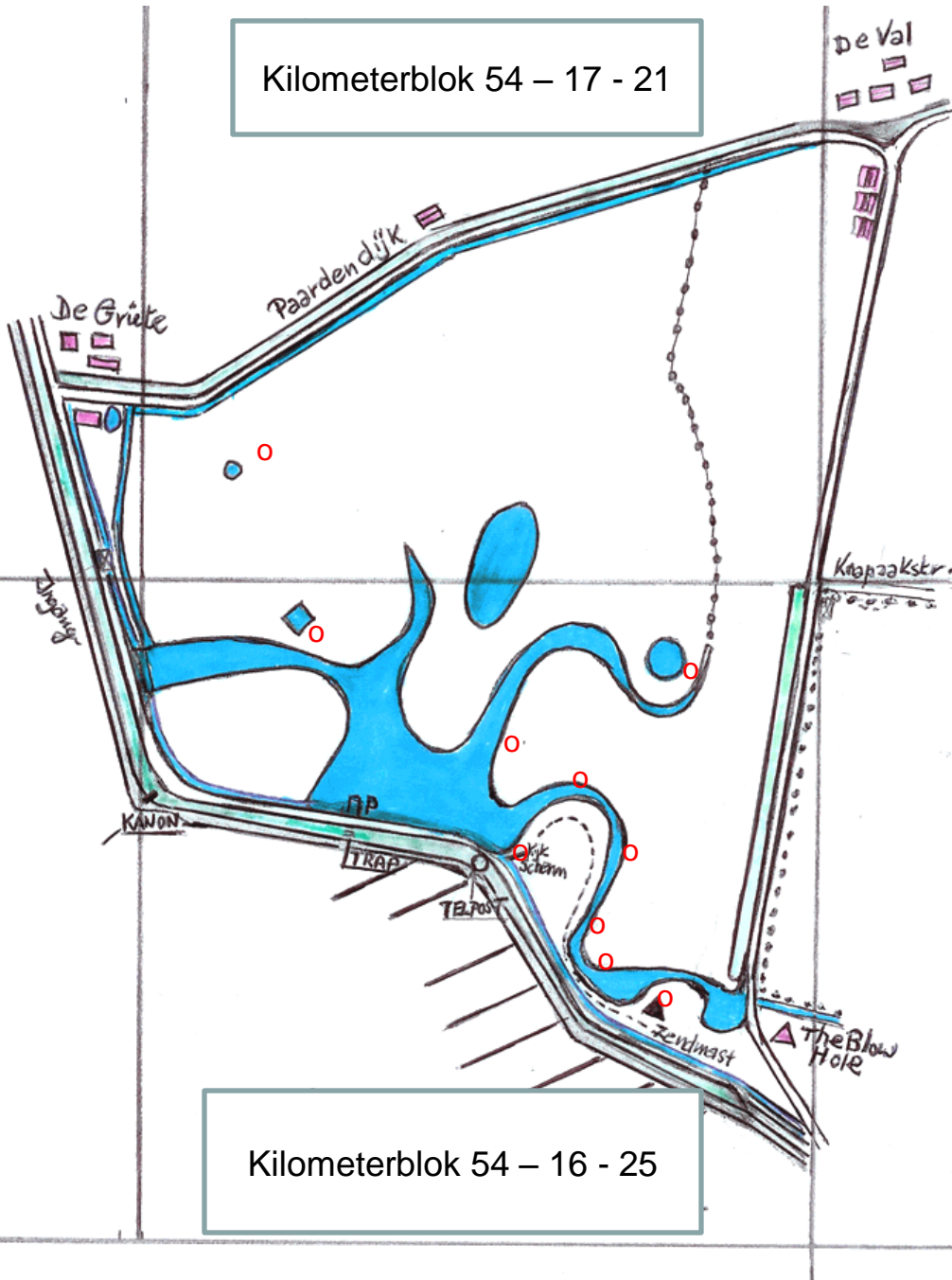
Kilometerblok 54 – 16 - 25

Kilometerblok 54 – 17 - 21

de Val

Rietgors (RG)

10 Territoria

Kilometerblok 54 – 16 - 25

Samenvatting waargenomen soorten met aantal territoria

Soort:	Territoria:			Soort:	Territoria:		
	2008	2009	2010		2008	2009	2010
Dodaars	3	4	2	Bontbekplevier	1	-	-
Fuut	2	2	6	Kievit	13	21	22
Grauwe Gans	4	11	17	Tureluur	5	13	14
Canadese Gans	2	2	3	Grutto	6	13	22
Soepgans	-	-	1	Watersnip	-	2	-
Bergeend	4	5	11	Kokmeeuw	13	2	-
Wilde Eend	5	8	15	Visdief	1	4	-
Krakeend	-	1	-	Holenduif	-	1	-
Slobeend	1	4	4	Houtduif	2	3	4
Wintertaling	-	2	2	Koekoek	1	1	1
Kuifeend	3	4	7	Groene Specht	-	1	-
Bruine Kiekendief	1	-	2	Veldleeuwerik	18	20	25
Patrijs	1	2	1	Graspieper	4	7	5
Fazant	5	8	7	Witte Kwikstaart	2	3	2
Waterral	2	-	1	Gele Kwikstaart	7	5	2
Waterhoen	2	4	3	Winterkoning	-	4	3
Meerkoet	4	7	6	Heggenmus	1	1	-
Scholekster	9	18	27	Blauwborst	6	6	4
Kluut	4	2	5	Roodborsttapuit	-	-	2
Kleine Plevier	2	-	-	Tapuit	-	-	1

Samenvatting waargenomen soorten met aantal territoria (vervolg)

Soort:	Territoria:			Soort:	Territoria:		
	2008	2009	2010		2008	2009	2010
Merel	1	5	3				
Zwartkop	-	1	-				
Grasmus	2	4	4				
Rietzanger	8	7	7				
Kleine Karekiet	13	20	23				
Bosrietzanger	-	3	2				
Grote Karekiet	-	-	1				
Tjiftjaf	-	-	1				
Pimpelmees	-	1	-				
Bardman	-	1	-				
Ekster	-	-	1				
Zwarte Kraai	-	-	3				
Kneu	3	2	1				
Putter	-	-	1				
Groenling	-	-	1				
Rietgors	8	7	10				

Van de in **2010** waargenomen 44 soorten met zekere territoria staan er 12 op de **Rode lijst**

Van de in 2009 waargenomen 43 soorten stonden er 13 op de **Rode Lijst**

Van de in 2008 waargenomen 39 soorten stonden er 11 op de **Rode Lijst**

Extra waarnemingen in de telperiode zowel tijdens de telronden als vanaf de telpost

Van deze 22 extra waargenomen soorten staan er 6 op de **Rode Lijst**

Blauwe Reiger (BIR)

Watersnip (WS)

Lepelaar (Lep)

Kokmeeuw (KoM)

Kleine Canadese Gans (KICga)

Zilvermeeuw (ZM)

Brandgans (Bga)

Visdief (VD)

Tafeleend (TE)

Gierzwaluw (GZ)

Middelste Zaagbek (MiZ)

Ijsvogel (IJs)

Torenavalk (TV)

Groene Specht (GS)

Kleine Plevier (KPI)

Oeverzwaluw (OZ)

Oeverloper (OeV)

Boerenzwaluw (BZ)

Zwarte Ruiters (ZwRu)

Huiszwaluw (HZ)

Wulp (Wu)

Grote Gele Kwikstaart (GGK)

Conclusie

Dit nog vrij nieuwe gebied waar, volgens de normen van SOVON, 44 soorten met zekere territoria werden geïncinventariseerd, waarvan 12 soorten van de **Rode Lijst**, waarbij tevens van de 22 extra waargenomen soorten er ook nog eens 6 op de **Rode Lijst** voorkomen mag, zoals de vorige 2 jaar ook al vastgesteld, met recht een aanwinst voor de vogelstand worden genoemd.

Van de in 2009 waargenomen soorten met territoria hebben we er dit jaar 10 niet meer waargenomen, daar staat tegenover dat we dit jaar 10 soorten met zekere territoria hebben geteld die we in 2009 nog niet hadden waargenomen.

Er is, tot nu toe, duidelijk nog variatie in de vogelsoorten waar te nemen wat o.i. te wijten is aan de veranderingen in vegetatie, structuur en waterstand in het gebied en het is te verwachten dat deze trend zich de komende jaren nog zal voort zetten.

Aanbevelingen aan beheerder Staatsbosbeheer

De in vorige jaren door ons gedane aanbevelingen zijn nog niet door SBB overgenomen, vooral de zeer sterke verruiging van de vegetatie is bijzonder opmerkelijk en spijtig, hierdoor verdwijnen soorten als Kluut en Plevieren.

De door ons zo gewenste verhoging van het waterpeil is helaas niet gehonoreerd, zodat ook de 1 of 2 gewenste eilandjes niet worden gecreëerd, waardoor soorten als kokmeeuw, visdief en zwartkopmeeuw weinig kansen krijgen.

Wij hopen van harte dat deze 2 punten toch nog de aandacht krijgen die ze verdienen. We zijn ons echter ook bewust dat SBB deze aanbevelingen wel ter harte neemt maar hiervoor bij andere autoriteiten nog niet de gewenste respons krijgt.

Van de samensteller

De medewerkers/tellers hebben, alweer voor het 3e jaar, met veel enthousiasme inzet en plezier de tellingen verricht en zullen dit ongetwijfeld in de komende jaren voort zetten, mogelijk in aangepaste samenstelling, maar er is sinds vorig jaar al versterking aanwezig.

De samensteller van het rapport heeft zijn werk ook sneller kunnen afronden, mede door de opgedane ervaring van de vorige 2 jaar.

Ook is de samensteller er van overtuigd dat het rapport nog lang niet zijn definitieve vorm heeft doordat er langzaam aan meer verbeterpunten worden aangedragen. Het hoofd punt moet echter de rapportage van de vogeltellingen zijn.

Cor Sol
september 2010